

eKAMin ja Kirjastojen digitointiohjelman yhteinen kokous

Aika: 4.3.2008 klo 14-16

Paikka: Kansallisarkisto, Siltavuorenranta 16

Esiintyjät:

Majken Bremer-Laamanen, johtaja, Kansallinen digitointikeskus / Kansalliskirjasto
David Dawson, senior policy advisor, Museums, Libraries and Archives Council, UK
Giuliana De Francesco, Ministry for Cultural Heritage and Activities, IT
Christophe Dessaux, president, Michael Culture AISBL, Ministère de la Culture et de la Communication, FR
Kai Ekholm, ylikirjastonhoitaja, Kansalliskirjasto, pj.
Minna Karvonen, pääsihteeri, Opetusministeriö
Terhi Mikkola, projektkoordinaattori, Kansallinen digitointikeskus / Kansalliskirjasto
Jussi Nuorteva, pääjohtaja, Kansallisarkisto

sekä 32 osallistujaa

Jussi Nuorteva toivotti osallistujat tervetulleiksi ja esitti arkistojen näkökulmana, että tieteellisissä tutkimusprojekteissa kerätyn digitaalisen datan merkitys on rahoituksellisesti tärkeämpi kysymys kuin kulttuuriperinnön säilyttäminen. Keskeistä on huomioida tiedeyhteisön tarpeet, kehittää intellektuaalista omaisuutta koskevaa lainsäädäntöä sekä investointeja niin valtiotasolla kuin EU-yhteistyönäkin.

Nuorteva ja Kai Ekholm totesivat, että vaikka EDL-hankkeessa on nopeasti edistyttykin, käytännön haasteet synergian, rahoituksen, työn, strategian ja laatusysteemin kehittämisessä sekä käyttäjien tarpeiden huomioidussa ovat suuret.

Minna Karvonen esitteli Kansallista digitaalista kirjastoa Opetusministeriön hankkeena uuden digitaalisen talouden ja i2010-tietoyhteiskuntaohjelman kehyksessä. Hän totesi kansallisen digitointia, saatavuutta ja pitkäaikaissäilytystä koskevan toimintaohjelman valmistuvan 2008. Tavoitteena on turvata pääsy priorisoituihin kulttuuriperintö- ja tiedeaineistoihin yhdestä kansallisesta portaalista. Hän esitteli myös EDL:n nykytilaa, jossa Ranskan vetovastuulla avataan palvelulle toiminnallinen prototyyppi, Europeana, marraskuussa 2008. Tavoitteina ovat objektitason hakumahdollisuudet sekä cross-domain-pääsy museoiden, arkistojen ja kirjastojen aineistoihin.

Majken Bremer-Laamanen esitteli Kansallisen digitointikeskuksen taustaa, tavoitteita sekä eKAM-yhteistyön rakenteita Suomessa. Opetusministeriön rahoituksella Kansallista digitointikeskusta kehitetään i2010-ohjelman suuntaviivoin toimivaksi massamittakaavan tuotantolaitokseksi, joka keskittyy erityisesti paperi- ja mf-aineistojen digitointiin. Vuoteen 2011-13 mennessä on tavoitteena edetä toimintojen suunnittelusta implementointivaiheeseen ja massamittaisen digitointitoiminnan käynnistämiseen mahdollisesti myös EU:n rakennerahoituksen turvin. Aineistojen saatavuuden tehostamiseksi tavoitteena on kehittää muistiorganisaatioiden metadatta integroivia ratkaisuja kansainvälisin konsultaatioin ja rakentaa MichaelPlus-portaalin kautta kohti EDL:ää.

Terhi Mikkola kertoi Suomen Michael-hankkeen taustasta ja nykytilasta. Käyttöliittymä on testivaiheessa. Portaalille on suunniteltu kansallinen lay-out ja eKAM-yhteistyökumppaneille on esitetty pyyntö toimittaa siihen aineistoa.

David Dawson esitteli museoiden, kirjastojen ja arkistojen yhteistyön (MLA) tilannetta Britanniassa. Tavoitteena on luoda alalle valtiollinen strategia huomioiden erityisesti kulttuurisesti monimuotoisten yleisöjen palvelu ja opetustarpeet. MLA- ja arkistosektori toimivat Britanniassa kahden eri ministeriön alaisuudessa, ja haasteena on tehostaa yhteistyötä sektoreiden välillä arkistojen sopeutuessa digiaikaan, audiovisuaalisten ja liikkuvan kuvan arkistojen merkityksen

kasvaessa. Vähenevän valtiollisen rahoituksen tilanteessa museosektorilla pyritään satsaamaan erityisesti koululaisille suunnattuihin palveluihin sekä tehostamaan toimintoja panostamalla ryhmiin jotka yleensä vähiten käyttävät palveluja. EU-rahoitus ja Michael-portaali mahdollistavat tarjontaa, jota muuten olisi mahdotonta tuottaa. MichaelPlus-liittymän kulttuuriresurssit on luokitettu metadatatalla kansalliseen opetussuunnitelmaan, ja hierarkiaa ollaan yhdistämässä opettajille suunnattuun portaaliin. Näin opettajat voivat hyödyntää laajoja ilmaisia aineistoja eri aiheista (liitteenä Dawsonin PP-esitys).

Christophe Dessaux kuvaili Michael-hankkeen tilaa ja tavoitteita hallinnollisesta näkökulmasta. Vuonna 2007 perustettiin kansainvälinen, hyötyä tavoittelematon yhteisö Michael AISBL, jolle on säädetty toimintaperiaatteet, kansainväliset säännöt ja sopimusmallit. Yhteisön päätehtävänä on ylikansallisen Michael-portaalin ylläpito. Dessaux esitteli yhteisön organisaation, äänivalta-, rahoitus- ja kumppanuusperiaatteet (ks. Dessaux'n PP:t). Michael-hankkeen tuloksia kehitetään edelleen Athena-projektissa ja se integroidaan tulevaisuudessa osaksi EDL-prosessia sen yhtenä pääosana. EDL-prosessin säätöä varten perustetaan erityinen komitea, joka kokoaa hankkeen kaikki verkostot (ks. Dessaux'n PP:t).

Giuliana De Francesco kertoi lopuksi kokoelmien kuvailusta Michael-projektissa. Kuvailuperiaatteet perustuvat Minerva-hankkeen mallille, Dublin core -standardille sekä OAI-sovelluksiin, minkä tuloksena kansalliset tietokannat kytkeytyvät automaattisesti EU-tason portaaliin. Automaattisen haravoinnin pitäisi toimia keväällä 2008.